

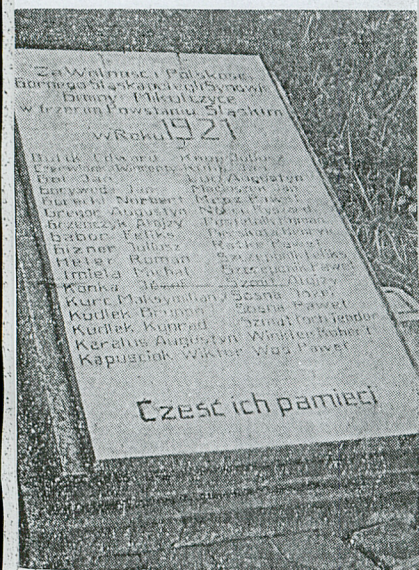
Wojewódzki Komitet
Ochrony Pamięci
Walk i Męczeństwa
w ... *Katowicach*.

KARTA EWIDENCYJNA
miejsca pamięci narodowej

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Katowicach
Urząd Województwa
w Katowicach
Wydział Obywatelski
ul. Jagiellońska nr 25
40-032 KATOWICE
0514239
Nr ewidencyjny
WKOPWiM *47/17-GW*
GKMPN .....

1. Miejscowość (gmina, powiat, ew.parafia) położenie obiektu Zabrze Mikulczyce ul.Gogolińska park im.G.Zapolskiej	2. Rodzaj obiektu (tablica, płyta, obelisk, pomnik, kościół, park, las, cmentarz, obóz, itp.) płyta powstańców śląskich na zbiorowej mogile <i>32 powstańców śl.</i> <i>2 żołnierzy poległych w bitwie</i> <i>dn. 16.07.1921r.</i>	3. Treść napisu (płyty, tablicy, cokołu itp.) Za wolność i polskość Górnego Śląska polegli Synowie Gminy Mikulczyce w III Powstaniu Śląskim w roku 1921 - & 34 nazwiska Cześć ich pamięci	4. Data powstania obiektu autor, fundator 1925 Związek Polaków w Niemczech				
5. Stan obiektu (uszkodzenia, remonty, wandalizm, kradzieże, inne) dobry - w/g pisma z dn. 11.05.99. <i>dobry - w/g pisma z dn. 20.06.02r.</i> <i>dość dobry - w/g pisma UM Nr KS/</i> <i>z 11/03 z dn. 10.03.03r.</i>	6. Rodzaj materiału (wymiary obiektu) grób zbiorowy omurowany ogrodzony płotkiem z prętów żelaznych	7. Patronat <table><tr><td>społeczny</td><td>administracyjny</td></tr><tr><td></td><td><i>Urząd Miasta w Zabrzu</i></td></tr></table>	społeczny	administracyjny		<i>Urząd Miasta w Zabrzu</i>	8. Literatura (czy obiekt jest ujęty w przewodnikach, inne opisy, broszury, opracowania, książki, artykuły prasowe) 1. kroniki Miasta Zabrze Nr 12/81 2. protokół ekshumacji zwłok znajduje się w Zarządzie ZKRPIb.WP <i>3. Upamiętnione miejsca walk...</i> <i>Mam kamtylu</i> <i>str. 245</i> <i>4) Upam. miejsca walk o społ. i nar.</i> <i>wywołanie na Śląsku i w Zagłębiu</i> <i>Dobrowskim - Śl. Inst. Nauk. K-ce</i> <i>1975r. Str. 343 i 342 c.d. pkt 12</i>
społeczny	administracyjny						
	<i>Urząd Miasta w Zabrzu</i>						

pomnikowa na mogile zbiorowej. Pochowano tu zwłoki 32 powstańców śląskich z gminy Mikulczyce, którzy w dniu 13 maja 1921 roku w czasie bitwy pod Kalinowem (pow. wielkostrzelecki) zostali wzięci do

niewoli przez bojówkarzy niemieckiego Selbstschutzu, a następnie zamordowani, oraz 2 żołnierzy poległych w bitwie w dniu 16 lipca 1921 roku. Na płycie czytamy: Za wolność i polskość Górnego Śląska polegli synowie gminy Mikulczyce w trzecim powstaniu śląskim

Bulik Edward	Knop Juliusz
Czerwionka Wincenty	Kulik Jan
Gol Jan	Luc Augustyn
Gorywoda Jan	Macioszek Jan
Gorecki Norbert	Mroz Paweł
Gregor Augustyn	Nocoń Ryszard
Grzecznyk Alojzy	Pustelnik Roman
Gabor Feliks	Pierskała Henryk
Gizner Juliusz	Ratka Paweł
Heler Roman	Szczeponik Feliks
Imiela Michał	Szczeponik Paweł
Konka Józef	Szmit Alojzy
Kurc Maksymilian	Sosna Józef
Kudlek Brunon	Sosna Paweł
Kudlek Konrad	Smatłoch Teodor
Karalus Augustyn	Winkler Robert
Kapuściok Wiktor	Wos Paweł

Płytę pamiątkową ufundował Związek Polaków w Niemczech.

grafię

10. Dane historyczne dot. obiektu

13 maja 1921r. w bitwie pod Kalinowem dostało się do niewoli bojówkarzy niemieckich "Selbstschutzu" 32 powstańców z gminy Mikulczyce. Zostali zamordowani. W bitwie tej zginęło jeszcze dwóch powstańców. 16 lipca 1921r. w obecności żołnierzy francuskich nastąpiła ekshumacja zwłok i umieszczenie ich w zbiorowej mogile w Mikulczycach.

13. Lokalizacja obiektu (opis lub szkic planu położenia obiektu)

Zabrze-Mikulczyce, ul. Gogolińska (Park im. G. Zapolskiego)

parcela Nr 3668/38 będąca własnością Gminy Zabrze i we władaniu Urzędu Miejskiego w Zabrzu

11. Data zaprowadzenia karty

31.01.1994 r.

akt. 1.06.99r.

Miejsce pamięci zaliczono do grobownictwa wojennego na terenie województwa śląskiego Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i omentarzach wojennych /Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm./ 24.IV.2001r.

14. Prowadzący kartę

Urząd Miejski w Zabrzu

Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

(podpis)

12. Dodatkowe uwagi uzupełnienia

Ul. Gogolińska

cmentarz parafialny przy kościele św. Barbary

Płyta

pamiątkowa na mogile zbiorowej. Pochowano tu zwłoki 32 powstańców śląskich z byłej gminy Mikulczyce, którzy w dniu 13 maja 1921 roku, w czasie bitwy pod Kalinowem (wówczas powiat wielkostrzelecki), zostali wzięci do niewoli przez bojówkarzy Selbstschutzu, a następnie zamordowani, oraz 2 żołnierzy poległych w bitwie w dniu 16 lipca tegoż roku. Na płycie czytamy:

Za wolność i polskość Górnego Śląska polegli synowie gminy Mikulczyce w Trzecim Powstaniu Śląskim w roku 1921:

Bulik Edward	Kurc Maksymilian
Czerwionka Wincenty	Kudlek Brunon
Gol Jan	Kudlek Konrad
Gorywoda Jan	Karalus Augustyn
Gorecki Norbert	Kapuściok Wiktor
Gregor Augustyn	Knop Juliusz
Grzecznyk Alojzy	Kulik Jan
Gabor Feliks	Luc Augustyn
Gizner Juliusz	Macioszek Jan
Heler Roman	Mróz Paweł
Imiela Michał	Nocoń Ryszard
Konka Józef	Pustelnik Roman
Ratka Paweł	Pierskała Henryk
Szczeponik Feliks	Sosna Paweł
Szczeponik Paweł	Smatłoch Teodor
Szmit Alojzy	Winkler Robert
Sosna Józef	Wos Paweł

Płytę pamiątkową ufundował Związek Polaków w Niemczech.

6. Powstania Śląskie 1919, 1920, 1921 - Aleksandra Gonińska c.d. do pl. 8 CDKG-6-Ratowice 2001 str 97
7. Przewodnik Turystyczny Gwinc i okolicy, str. 42; 785/136 autor Piotr Raciorewski, wyd. UM Gliwice
Literatura 3 str 1

Zabrze, dnia 20. II 2001

47/17

Parafia Rzymsko-Katolicka

św. Wawrzyńca

ul. Mariacka 1

41-807 Zabrze

Urząd Miejski

w ZABRZU

Wydz. Gosp. Komün.

Dot: pisma znak GK.I.4090/2/01
z dnia 9.02.2001

P. Wieruszka
P. Lisowski
Województwo

Administratorem cmentarza w
mikulczykach jest parafia św. Wawrzyńca.

Jeżeli chodzi o grób zbiorowy wojen-
ny 32 Bohotników śląskich z gminy
mikulczyce poległych 13 maja 1921 r.
podajemy, że cmentarz już nie istnieje.
W miejscu tym powstał park.

W założeń przydamy listę z
nazwiskami pochowanych w pojedyn-
czych grobach na cmentarzu. So-
to zainicjowanie nowego cmentarza
zainicjował w 1945 roku i został pochowa-
ny na cmentarzu parafialnym.

WYDZIAŁ GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

21.02.2001

Mikulczyce – to jedna z dzielnic dzisiejszego Zabrze, mająca przebogate tradycje walk narodowo-wyzwoleńczych okresu pruskiego zaboru, ucisku narodowego i społecznego. Przejawiło się to między innymi w masowym udziale mieszkańców Mikulczyc w trzech kolejnych zrywach powstańczych, a zwłaszcza w III Powstaniu Śląskim w 1921 roku.

Wystarczy bowiem wspomnieć, że z tej liczącej wówczas zaledwie 18 tysięcy mieszkańców osady górniczej zgłosiło się do oddziałów powstańczych w maju 1921 roku około 400 mężczyzn, z pośród których 120 stanowiło specjalną kompanię szturmową, która chlubnie zapisała się w dziejach walk powstańczych na różnych odcinkach rozległego frontu, a więc Kalinowem, pod Świerklańcem, Pyskowicami, Toszkiem, Górą św. Anny, Gogolinami w innych miejscowościach, gdzie oddało swe życie za wolność Śląska 48 mikulczyckich powstańców.

Szczególnie krwawo w walkach powstańczej kompani mikulczyckiej zapisała się bitwa pod Kalinowem w powiecie Wielkie Strzelce w dniu 13 maja 1921 roku, w której poległo 2 powstańców, a 32 osaczonych i wziętych do niewoli, zostało bestialsko zamordowanych przez bojówkarzy Sebtschutzu 16 lipca 1921 roku.

Zwłoki ich zostały ekshumowane w obecności francuskich wojskowych władz koalicyjnych i przywiezione do Mikulczyc, gdzie spoczęły w rodzinnej miejscowości na starym cmentarzu parafialnym. W zarządzie miejskim ZBOWiD przechowywany jest protokół z dokonanej ekshumacji.

Ostatnio, ze względu na likwidację, w zasadzie już nieistniejącego cmentarza, w związku z szeroko zakrojoną rozbudową tej części Mikulczyc i koniecznością założenia na tych terenach obiektu rekreacyjnego w formie rozległego parku miejskiego, zapadła decyzja o przeniesieniu płyty powstańczej na inne miejsce. Prace nad przygotowaniem odpowiedniego projektu są w pełnym toku.

2008r.

47/17

